

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

14. Quantum esset sæpe emolumentum; si, qui possunt, Principibus
auderent veritatem ingerere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

edit veniam petens, publicaque voce professus est, non Episcopum, sed se simplicem fuisse atque ignorantem; neque aliter, quam ipse dixisset, se rem habere. Igitur in ea sententia confirmatus, postea eos, qui aliter, quam Nicææ statutum fuerat, opinarentur, extremè auersatus est. Contentiones in foro, & inanes conuentus inhiuit; disputationibus, de Deo & natura eius, finem omnino imposuit, & constitutione publicè proposita, periculum, qui ei non parerent, denunciauit, pœnasque, contra hoc edictum acturis, seuerissimas est comminatus. Ita factum, vt, Arianis & Euno-
mianis pulsis, τῆ ὁμοουσιᾶς consubstantialis fidei professores Ecclesias moderarentur. Ita astutiam simplicitas supplantauit.

Liceat saltem mihi, ex hac historia, aliquid discere, si alij nolunt. Nempe illud disco, vt non diffidam simplicitati meæ, sed quæ ad diuinum honorem; quæ ad Religionem orthodoxam & conseruandam, & propagandam; quæ ad iustitiam pacis & belli obtinendam faciunt, & quæ mihi à bono Genio, immò à bono Deo suggeruntur, ea, cum locus aut tempus iubet, liberè proferam. Si apud Principum aures, si in curia Regum, si in maximis aulis mihi locus non est; saltem illis identidem occinam, & circa illorum aures circumsonabo, qui proximi sunt Principibus, qui Regum aures tenent apertas, qui cuiuscunque Dynastæ aut curiam, aut animam habent, occupantque. Non sum exercitatus in schola Machiaveli; non didici gryphos; non sectatus sum artes & ambages Politicas; at meliorem magistrum Spiritum S. humilibus promissum inuocabo, quia *inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Beatus homo, quem tu erudieris, Domine, & de lege tua docueris eum.* Sapientior enim euadet, quàm Athenienses, & omnes Mundi sapientes. Timebat Moyses, cum eum Deus mitteret ad Pharaonem, & dicebat: *Obsecro, Domine, non sum eloquens ab heri & nudius tertius.* Etsi enim eruditus esset, omni sapientia Ægyptiorum, &, vt Origenes ait, eloquentia incomparabili, tamen *ab heri, & nudius tertius*, postquam Deum loquentem audiuit, intellexit ruditatem suam; sicut rusticus, licet, cum iumentis suis comparatus, sapiens videatur; collatus tamen Doctoribus imperitiam suam agnoscit; ita Moyses vidit, omnem humanam sapientiam, coram Deo, stultitiam esse. Sed Deus illi dixit: *Quis fecit os hominis, aut quis fabricatus est mutum?* Age igitur, quod agis, tu linguam dabis, ego suggeram verba.

C c

Aposto-

XIV.

Tob. 32. 8.

Psal. 93. 12.

Exod. 4. 10.

- Matt. 10. 19. Apostolos suos animavit dicens: *Nolite cogitare, quo modo, aut, quid loquamini: dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini. Non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis.* Hoc idem & alij, quibus cum magnatibus est negotium, aut occasio colloquendi, debent secum cogitare, insisteréque viæ Apostolorum, qui *ceperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus S. (non prout Spiritus Mundi) dabat eloqui illis.* O quanta facerent, pro pauperibus, Principes, pro populis Reges, pro Ecclesia Imperatores, si Amphilochos multos haberent; si essent, qui eorum vultus, rugas, iras, fulminantes oculos possent pati; si Episcopi ipsi, si Ecclesiarum præsidēs, si Concionatores, si conscientiarum moderatores, non essent *canes muti, non valentes latrare;* qui magis Principis, quàm Numinis gratiam captant; idque illico rectum esse, pronunciant, quod Regi, non quod iuri & æquitati vident conuenire; apud quos, quidquid Domino illorum displicet, iniustum est, rectum, quicquid placet? Sic nimirum sapiunt Mundi sapientes. Sic canunt, similes ranis, quæ etsi multum canant, parum laudantur. Nec enim ranæ, nisi ranis placent. At Paulus sic loquitur:
2. Cor. 1. 12. *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientie nostræ, quod in simplicitate cordis & sinceritate Dei, & non in sapientia carnali, sed in gratia Dei, conuersati sumus in hoc Mundo. Quid quod & bonæ mentis Principibus, magis probatur sincera simplicitas, quàm astutia vulpina?*
- XV. *Sæpe deridetur iusti simplicitas, interim re ipsa, simplicitas iustorum dirigit eos.* Nam talibus vititur diuina sapientia, cum & minus superbiant, & magis veritati, quàm subtilitati obediant, conscientij propriæ imbecillitatis. Sed & Dei virtus, illis aliquid, quod vires sapientum excessit, efficientibus, magis elucescit. Minus enim simplex addit de suo; & plus gloriæ Numini relinquit inexploratus homo, quàm de quo fuit magna expectatio. Qua ratione,
- Sozom. l. 1. Anno 325. Catholica Religio, per Spiridonem Episcopum Trimituntium triumphauit. Confluxerant, eo anno, ad Nicænam
- c. 1. Ruf. l. 1. Euseb. l. 10. Synodum, non solum Episcopi Catholici per litteras accersiti; sed & ex Philosophis plerique, qui apud Gentiles pro sapientibus habebantur, disputationibus, in hoc Concilio, agitati, dedita opera, interfuerunt. *Quorum nonnulli, quænam tandem esset Christiana doctrina, admodum scire auebant: alij odio in Christianos propterea animati & inflammati, quod superstitiosa Gentilium religio nuper antiquari capta erat, questionem de fide Christiana propositam, ad inanem, quandam*
- Iob. 14. 4. Prou. 11. 3.
- c. 3. Niceph. l. 8. c. 15.